

POŠTNE URADNICE. PIŠE Y.

V »Slovenskem Narodu« je izšel 6. februarja trezen in miren dopis, ki pojasnjuje žalostne razmere poštних in brzojavnih manipulantkinj po različnih podržavljenih poštah, kjer imajo bajè uradnice včasih po 9, 10 in celo 12 službenih ur. Dopisnica pravi o ljubljanski pošti doslovno:

»Neverjetno je skoraj, da marsikatera uslužbenka pri pošti danes ne vé, kakšno in kolikournu službo bo morala opravljati jutri. Mnogokrat gre utrujena iz službe domov, misleč da bo imela vsaj pol dneva odpočitka, toda kar pride ukaz, in v urad mora, četudi je do skrajnosti zmučena.

Nekatere morajo že ob šestih v urad, kjer delajo večkrat do poldne, in potem morajo popoldne zopet v službo.

Druge morajo od 1. pop. do 9. zv. in drugi dan od 7. zj. do 1. pop. sedeti v uradu in mesto da bi imele potem en popoldan in en dopoldan prost, morajo iti zopet v nekako pomoč za 1 do 1½ ure vsak »prosti« popoldan in dopoldan v pisarno. Potemtakem nimajo niti enega celega pol dneva prostega, ker izgube vsled rednega tekanja sem in tja še tiste skromno odmerjene proste urice, zlasti če je njih stanovanje daleč od urada« itd.

Na ta dopis so se čutile dolžne manipulantinje c. kr. poštnega in brzojavnega urada v Ljubljani resnici na ljubo izjaviti, da je pri brzojavu v Ljubljani ali cela dnevna služba, t. j. od 1—9. pop. in drugi dan od 7. zj. do 1. ure pop., potem pa 24 ur prosto, ali pa omejena dnevna služba, t. j. od 8—12. dop in od 2—6. pop. oziroma od 9. dop. do 1. pop. in od 3—7. pop.; ter da je tudi za nedeljski počitek skrbljivo in ostane v redni razvrstitvi vsako nedeljo in praznik po ena manipulantinja ves dan in druga, katero bi tudi služba popoldne zadela, popoldne izven službe. (15 jih pa je, torej je vsaka manipulantinja v petnajstih nedeljah enkrat svobodna).

Kakor je torej razvideti iz te »Izjave«, je prvi dopis o poštних uradnicah docela zlagan. Toda kako je to, da pripovedujejo poštne in brzojavne manipulantinje samo, kakšno službo imajo pri brzojavu, ter ne omenjajo niti pisemske, niti vožne pošte? Morda je pa tam drugače? Čuli smo, da morajo uradnice, ki so nastavljene pri vožni pošti, štirikrat na dan v urad in sicer prvokrat že ob šestih zjutraj. Če je to res, so te manipulantinje vendarle ves dan — in to vedno — deloma na cesti, deloma v uradu, torej niso nikdar svobodne. Čuli smo pa tudi da, da je nekdo manipulantinje prisilil, da so podpisale izjavo. Dà, dà, kako že veli tisti pregovor? Dokler vé eden, ne vé nobeden, ko vesta dva, vesta sama, a ko vedo trije, vé ves svet. Glejte, tudi v Ljubljani je javna tajnost, da je »prišel višji ukaz« in manipulantinje so se morale pokoriti.

Strašne sužnje so pač te ljubljanske manipulantinje! Ne le, da oddajajo poštnemu erarju svoje duševne in telesne moči, ne, prodati so morale za tistih 30—40 gld. na mesec celo svojo voljo, svoje prepričanje! Ali ni to škandal, ki vpije do neba? Obžalovati je pa dame tudi zato, ker niso imele toliko poguma, da bi se bile uprle tolikemu teorizmu. Kako me more siliti kdo, da podpišem nekaj, s čemer se ne strinjam, kar ni res? Mislim, da to ni mogoče in ni dopustljivo, četudi je tisti »kdo« slučajno moj predstojnik. In nasprotno: Zakaj bi ne podpisala drage volje izjave, ki je resnična? A da so se uradnice branile in je bilo treba vporabljalati grožnje, je faktum, torej je izjava nerresnična.

Konečno meni dotičnik, ki je »Izjavo« sestavil, tudi, da gospice ne bi prosile in tako zelo želele priti ravno k ljubljanskemu poštnemu uradu, ako bi bilo v resnici tako slabo, kakor toži prvi dopis. Oj ti ljuba najivnost! Iz tega, da je v Ljubljani pri pošti velik naval, vendar ni možno skle-

pati, da so manipulantinje nebeško zadovoljne. Ako nimam pečenke, sem zadovoljna s krompirjem, vsekakor boljše nekaj kot — nič. Ali so morda tudi dekleta po različnih tovarnah tako nepopisno zadovoljna, saj tamkaj je tudi naval? To je ravno nesreča, da je deklet povsod preveč in jih zato lahko izrabljajo delodajalci. Ako ne bi bilo navala, odpade izrabljanje samo ob sebi. Tako pa se najdejo še vedno sužnje, ki poljubljajo gospodarju roko, četudi jih je — tepla.

Mogoče je, da bodo morale objaviti ljubljanske manipulantinje na ta dopis zopet kako »Izjavo«; toda gosp. poštnemu ravnatelju ali onemu g. uradniku, ki je »delal« v tem slučaju mesto njega, bodi na uho povedano, da mora ravnati previdnejše, ako hoče, da ne bodo čivkali vrabci na strehi o njegovem — terorizmu.

Brž čaš bodo morale vsled teh vrstic ubožice zopet »k protokolu«, in se bo začela preiskava, katera je izdala »tajnost« (?) A če vé nekaj 15 uradnic in še vsi uradniki ter sluge, potem vendar ne bo nihče več menil, da je to še — »tajnost«.

PESEM MLADINE. FRAN ŽGUR. PODDRAGA.

Mladost nam bujna srca greje
iz nas v daljavo gleda vsak —
Tam zunaj mladi dan se smeje,
za solncem naš nam gre korak!

Ožarja solčni svit planine,
budi se spev, budi se cvet
in pesem radostna mladine
pred nami plava v gorski svet!

Ah sestri dve, dva božja cveta
naprej po solčnih speta tleh:
Ljubezen zorna in prosveta —
nestrta moč je njih nasmeh!

Kipi okrog življenje šumno —
šumenje trav, razkoš poljan —
Naprej za smotrom mi pogumno
kot orel k solncu v mladi dan,

Vije naša se zastava,
dan žari iznad vrhov —
Hej, kako pozdravlja Slava
četo čilih si sinov!

Leti sokol, misel naša,
leti k solncu pod nebo —
Srca naša, polna čaša,
Slave bliska v njih oko — —

Življenje bujno, mlada kri
mladost srca spreleta —
Za nami zvedavo oči
obračajo dekleta ...

Za solncem gremo mi mlašina
za nami mrak, za nami noč — —
Oj majka, zlata domovina
pozdravljamo te vsi pojoč!

ŠOLSKA IKONA.

SRBSKI SPISAL DR. LAZA K. LAZAREVIĆ.
PREVELA I. IN F. KLEMENČIČ.

II.

Naša šola je bila v navadni hiši od desk. V njej je bila ena večja soba za deco, ena mala za učitelja in ena kuhinja, v kateri je tudi spaval šolski sluga. Glavna soba, prava šola, je bila nizka, kakor tudi cela hiša. Njena vrata so gledala v šolsko dvorišče, z leve strani pa so bila še manjša vrata, skozi katera je prihajal učitelj. V njej je dišalo vedno po prahu in človeškem znoju. Okna so bila s papirrom zalepljena. Na steni je visela stara lesena ikona svetega Save. Bila je celo sajnata in izpokana, da se je svetnika komaj spoznalo. Samo gori, kjer je glava, svetile so se oči, in če stopiš v katerikoli kraj šole, vedno gledajo v te. Resne, črne, prodirajo ti v dušo in kakor da te nekaj vprašajo. Vem, kedar se je pripetilo, da sem bil sam v šoli, popadel me je nekakšen strah in nisem se smel ozreti v tisto stran. Vse se mi je zdelo, da ikona nekaj spregovori, in gledal sem, da jo kakor hitro mogoče pobrišem venkaj.

Učitelj je bil neki krojač, ki je mnogo trpel, zelo miren in delaven mož. Celi dan je